بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/542
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޢަބްދުލްލަޠީފް ޙަސަން

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A056499

* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސިލިޖު/ހދ. ކުޅުދުއްފުށި

* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސިލިޖު/ހދ. ކުޅުދުއްފުށި

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވި ފަރާތް:

* ނަން: ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ރަސޫލް

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A009501

* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގުލީ/ގއ. ދެއްވަދޫ

* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގުލީ/ގއ. ދެއްވަދޫ

- ރަޖިސްޓްރީ ތާރީޚް: 02 ޞަފަރު 1438 / 02 ނޮވެމްބަރު 2016

* ނިމުނު ތާރީޚް: 05 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1439 / 23 ނޮވެމްބަރު 2017

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 1411/Cv-C/2015
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ފައިސާ ހޯދުން
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 06 ސެޕްޓެމްބަރު 2015
- ނިމުނު ތާރީޚް: 21 އޮގަސްޓު 2015

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދު، ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ، ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުޞްމާން

● ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހއ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސިލްކް، އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙަސަނުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ގއ. ދެއްވަދޫ/ ގޭރި، އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙުސޭނުއެވެ.

● ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާ އަކީ، ގއ. ދެއްވަދޫ/ ގޭރި، އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙުސޭނުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ "ގޭރިކިރި" އެވް ކިއުން ފާރުމާ ގަތުމަށް ހއ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސިލްކް، އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙަސަން ވިޔަފާރި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެދޭންޖެ -/700,000ރ. (ހަތްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް ވިއްކުމަށާއި، ފާރުމާގެ މަރާމާތުކުރަން ދޭން ހަރަދަކޮ -/50,000ރ. (ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް ބަލައި ފާރުމާ ވިއްކުމަށް އެއްބަސްވި އަގުން މި -/50,000ރ. (ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އުނިކޮށް ފާރުމާގެ އަގަކީ -/650,000ރ. (ހަލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެ، ގެއްލުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި -/20,000ރ. (ވިހި ހާސް ރުފިޔާ) ފާރުމާގެ ވިޔަފާރިއަކަށް ދެއްކުމުން ފާރުމާ ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނެ 10 ފެބްރުއަރީ 2011 އިން ފެށިގެން 17 އޮގަސްޓް 2012 ގެ ނިޔަލަށް ފައިސާ ދައްކާފައި ނުވާތީ، އެފައިސާ ހޯދުމަށާއި، ފާރުމާ ވިއްކާލަން ޖެހިފައިވާ ބާކީ އަދި ކުރެޑިޓްވެސް ޤަރުޟު ދިމަޔެގެން އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙުސޭނު ނަގާފައިވާ 400,000ރ. (ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ ފައިސާ ނުދައްކާ އިންޓަރެސްޓް އަރަމުންދާތީ އެފައިސާ ދައްކަން ގޮތެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި ކަމަށްވާތީ، އެފައިސާ ނުދިނުމުން، ފައިސާ ނުދައްކާ އިންޓަރެސްޓް ބޮޑުވެ ދަރަނި

ވިއްކާލުމަށް ޙުކުމް ކޮށްފައިވާތީ، މިކަންކަމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު މާލީގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް ފައިސާ ހޯދުމަށް އަބްދުލްއަޒީޒް ޢާރިފު ދައުވާ ކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެއްކަމާއި،

އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ " ގއ. ދެއްވަދޫ / ގޯރި، އަބްދުލްއަޒީޒް ޢާރިފުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ "ގޯދުހުރި" ނަމަ ކިޔުން ދޯނިކޮޅު ވިއްކުމަށްޓަކައި ހދ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސިމިޔާ، އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަން އާރިފު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަނަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ދޯނިކޮޅު އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަނުގެ ބޭނުމުގެ ދަށުގައި އޮތް މުއްދަތަށް މިޙާރު ކުލީގެ ގޮތުގައި އަށް ޖުމްލަ 271,333/22ރ. (ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ ތިރީސްތިނެއް ރުފިޔާ/ ބާވީސް ލާރި) އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަން ދައްކަންޖެހޭނެކަމާއި، މިފައިސާގެ އިތުރުން އަބްދުލްއަޒީޒް ޢާރިފު ހޯދިފައިވާ ފައިސާއަކީ އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުނުވާކަމާއި، މިމައްސަލައިގައި ސާބިތުވެފައިވާ އެއް ޖުމްލަ 271,333/22ރ. (ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ ތިރީސްތިނެއް ރުފިޔާ/ ބާވީސް ލާރި) އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަނު ލިބިދިނުމަށްޓަކައި މިފައިސާ މިއަދު 21 އޮގަސްޓް 2016 އިން ފެށިގެން ކޮންމެ މަހަކު މަދުވެގެން އެކަހަކަށް ޖާގަދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކަމުންގޮސް މިފައިސާ އެއް ޖުމްލަ 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެއްކޮށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަނަށް އަންގައި ޙުކުމް ކުރީމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

02- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެއްގޮތްނުވާކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހދ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސިމިޔާ، އަބްދުއްރަޝީދު ހަސަންގެ ފަރާތުން ފައިލުކޮށް އެއްނުބާލާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާއާއި ބޭރުގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ.

• އުސޫލުތަކަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، ޤާނޫނީ މަބްދައުއް ކަމުގައިވާ " ލާ ޟަރަރަ ވަލާ ޟިރާރަ" ގެ ދަރުސް ގެއްލުން ކުރެކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައި ނުވާއިރު، އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާ ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާ ގޮތާއިމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭ ކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހދ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސީވިއު، އަބްދުލްޣަނީ ހަސަނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ، އެ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާއަކީ، ގއ. ދެއްވަދޫ/ ގޯޅި، އަބްދުލްރަފީޢު ޙުސައިނުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ "ގޯޅިކުރި" އެވާ ހިއުރުން ލޯންޗް ގަތުމަށް ހދ. ކުޅުދުއްފުށި/ ސީވިއު، އަބްދުލްޣަނީ ހަސަން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލޯންޗުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި އަބްދުލްރަފީޢު ޙުސައިނަށް ދޭންޖެހޭ އަދަދަކީ -/650,000ރ. (ހަޔައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެ، ޑައުން ޕޭމަންޓްގެ ގޮތުގައި -/20,000ރ. (ވިހި ހާސް ރުފިޔާ) އަބްދުލްޣަނީ ހަސަނުގެ ފަރާތުން ދީފައިވިނަމަވެސް 10 ފެބުރުއަރީ 2011 އިން ފެށިގެން 17 އެޕްރީލް 2012 ގެ ނިޔަލަށް އަބްދުލްޣަނީ ހަސަން ފައިސާ ދައްކާފައި ނުވާތީ، އެފައިސާ ހޯދުމަކާއި، ލޯންޗު ވިއްކާލީ، ބޭނުން އޮތް މުއްދަތަށްވުރެ ބަޔަކަށް ޖެހިފައި އަބްދުލްރަފީޢު ޙުސައިނު

ނަގާފައިވާ ހަރަދު ދައްކަ ރުފިޔާގެ ކޯޓުގެ ނުދެއްކި އިންޝުއަރަންސް އަރަމުންދާނީ އެޖެން ދައްކާށް ގޮތެއް ކޯޓުން ކަމުގައިވާއިރު، އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަން ކޯޓުގެ އަދަދު ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ނުދިނުމުން، އެ ކޯޓު ނުދެއްކި އިންޝުއަރަންސް ބަދަލު ހަރުން ފައިސާދޫކުރަން ކުރުމާ ހަމައެކަނި، އަބްދުލްއަޒީޒު ޒާހިރުވާގޮތުން އެ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން އާރަތަކަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުވެސް ކޯޓުން ދައްކާ ކުރުމުން ބުނެ މައްސަލަފެށުނުކަމާއި،

އެޤަޟިއްޔާ ސިވިލް ކޯޓުން ބައްލަވައި، އެ ކޯޓުން ވިއްކާލަން ދީ ފަރާތުގެ ދަރުމަދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަން ޙަވާލުކުރިފައިވާ ކޯޓުގެ އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި އޮތް މުއްދަތަށް މިއޮވި ކުލީގެ ގޮތުގައި އެކު ޖުމްލަ 271,333/22ރ. (ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ ތެތީސް ރުފިޔާ ބާވީސް ލާރި) އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަންގެ ވާރިސުން އަބްދުލްއަޒީޒު ޙުސައިން ދައްކައިދިނުމަށް ނިންމަވާފައިވާކަމާއި، ނަމަވެސް، މިފައިސާގެ އިތުރުން އަބްދުލްއަޒީޒު ޙުސައިން ކޯޓުން ދައްކަންޖެހޭ ވައިސާ ކޯޓުންފައިވާ ފައިސާއަކީ އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަންގެ ވާރިސުން އަބްދުލްއަޒީޒު ޙުސައިން ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، ކޯޓުން ވިއްކާލަން ދީ ފަރާތުގެ ދަރުމަދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަން ކޯޓުގެ ބަލާފައި، އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކޯޓުގެ އޮތް މުއްދަތަށް މިއޮވި ކުލީގެ ގޮތުގައި މަގުގެ 271,333/22ރ. އާއި ޖުމްލަ، މަގުން ގެ (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) 20000/-ރ. (ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް

ތިންސަތޭކަ ތިރީސް ތިންރުފިޔާ/ ބާވީސް ލާރި) ކަމާއި، މި މިލްކީ ކުރި ނަންގަވައިދެއްވާފައިވަނީ، ޢަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނުގެ ޙަވާލުގައި ޗެކްތައް އެއީ ދުއްތުރަތަކާއި، ތުރުގަދަކާރޭ ދުވިދިން ކާރުވާލާނެކަ އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނުގެ ފަރާތުން އަބްދުލްޢަޒީޒު ދާއޫދަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ފައިސާ ދެއްކުން ނުދީގަނޑު، އަދި އެ ދެއްކަމާގައި ކުރިއަށް ދެޗެކުގެތެރެއިން އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނަށް ޗެކުތަކުގެ ވަޓުތަކަށްޖަހާ، އެ ބަލާފައިވަނީ އެ ޗެކްތައް އަނބުރާ އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނުގެ ފަރާތުން ޙަވާލުކުރުމަށް، ގޮތުގެ ތެރެއިން ގޮތް ދަޢުވާ ޙަސަނުގެ ދަޢުވާ އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙަސަނުގެ ފައިސާގެ ޙަޤީޤަތް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް، އެ ދަޢުވާ އަބްދުލްޢަޒީޒު ޙަސަނުގެ ފަރާތުން އަދާކުރުމަށް ޙުކުމްކުރެވޭނެކަމަށެވެ.

(ނ) ތިޔިނިމަ ކަމަށް، އިސްލާ ބަދަލުކުރުމަށް ކަންކަން ދެކެވަޑައިގެން ހުކުމްކުރީ،
އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ޗެކުގެ އަދި މުއްދަތު މިންވަރު ނަންބަރުގެ ދަޢުވާކުރި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ފަސްޓްއިންސްޓަންސް ކޯޓުގައި ނަގާފައިވާ ޝަރުޢީ ނިޔަމަ ފާސްކުރި ފާއިތުވެފައިވާ ނިޔަމަ އެކަށީގެންވާ ޙަރަކާތެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ނިންމަވާފަ ނިޔަމަ ދަރަނިކަމުގެ މި ގޮތަށް ކޯޓުގައި ޝަރީ ފައިދާހުއްޓުވުން އެއްބަސްވެފައިވާކަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ގާނޫނާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް، މ.ދ. ދެއްމާދާ/ ގޮތް، އަބްދުލްއަޒީޒު ޙަސަނުގެ ދަރަނި ވަޒީފާގެ "ޗެކްތަރީ" ގެ ބަލާން ޗެކްތައް، ހ.ދ. ބަދަލުވެފައި/ ސިވިލް، އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނަށް މިއުގައިވާ ދެ ޗެކެއްގެ ދުނިޔެއަށް ފެންނާ ކަންކަމުގެ ދަރަނި އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަން ޗެކްތާ ދަފުތަރު، އަބްދުލްޣަނީ ޙަސަނުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ޗެކުގެ އަދި މުއްދަތު މިންވަރު ހުރިގޭ

ގޮތުގައި މަހަކު -/20000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ގެ މަގުން، އެކުލެވޭގޮތަށް 271,333/22ރ. (ދެލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ ތިރީސް ތިނެއް ރުފިޔާ/ ބާވީސް ލާރި) އަބްދުލްލަޠީފް ޙަސަންގެ ފަރާތުން އަބްދުލްއަޒީޒް ޙުސައިނަށް ދޭންޖެހޭކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1411/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވައި، ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމުގަން ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭނެ ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.